

Juni (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

In het prachtig gelegen *Louisiana Museum voor Moderne Kunst* in Humlebaek, 35 km ten noorden van Kopenhagen, is deze zomer een grote en mooie overzichtstentoonstelling te zien van de Duitse kunstenares **Gabriele Münter** (1877-1962). Maar eerst kort iets over het museum, omdat het zo'n fijne plek is om te bezoeken. Het heeft een interessante collectie moderne kunst en een mooie (beelden)tuin aan de oever van Sont met een schitterend uitzicht. Het is er zowel binnen als buiten goed toeven. Je kunt er mooie kunst kijken (er is naast de vaste collectie bijna altijd wel een boeiende tentoonstelling), rustig in de tuin zitten- zelfs een boek lezen. Er is een goed café met terras en een uitgebreide museumwinkel vol Deens en ander design. Van harte aanbevolen door mij en vast ook door Jonna!

En dan de tentoonstelling die loopt t/m 19 augustus: hoewel **Gabriele Münter** niet op grote schaal bekend is, heeft ze een opvallende bijdrage geleverd aan de 20e eeuwse kunst. Meestal wordt en is haar werk gezien en geïnterpreteerd in de context van het Duitse expressionisme, met een focus op haar relatie en de samenwerking met Wassily Kandinsky in de tijd van de kunstenaarsgroep Der blaue Reiter. Het museum wil met deze uitgebreide retrospectieve presentatie van de kunstenares en haar werk allerlei aspecten van haar veelzijdigheid naar voren brengen, en zowel haar stilistische complexiteit als haar artistieke onafhankelijkheid benadrukken. Veel van wat *Gabriele Münter* heeft gemaakt is nog onbekend. De tentoonstelling kijkt met een hedendaagse blik naar haar werk, dat wordt gepresenteerd in thematische secties - van de klassieke genres als het portret en het landschap via interieurs en abstracties tot haar belangstelling voor vreemde culturen, volkskunst en kindertekeningen. Zo'n 130 werken maken deel uit van de tentoonstelling die de hele periode beslaat waarin *Gabriele Münter* actief was.

Op onze website staat wat uitgebreider informatie over Gabriele

Münter: <https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/28/gabriele-munter-en-haar-overzichtstentoonstelling-in-humlebaek/>.

Overigens zal bovenbeschreven tentoonstelling in het najaar in Keulen te zien zijn.

Begin mei, een paar dagen na de vorige nieuwsbrief waarin haar heel recente literaire biografie, *Dagelijks werk*, werd vermeld is schrijfster **Renate Dorrestein** overleden. Ze was zonder twijfel een van de meest gedreven en eigenzinnige schrijvers in de Nederlandse literatuur en laat meer dan 30 romans na (waarvan wij er 24 in de bibliotheek hebben staan). Daarnaast was ze betrokken bij allerlei activiteiten rond vrouwen, zoals de oprichting van de Anna Bijns Stichting, die elke twee jaar de Anna Bijns Prijs uitloofde voor 'de vrouwelijke stem in de letteren' en wilde ze vorig jaar als lezeres des vaderlands laten zien dat er in de Nederlandse en Vlaams literaire wereld nog altijd een mannelijk dominante cultuur is.

Ter illustratie van haar schrijfachtergrond hier een citaat van haar eigen website: "*Fictie laat ons zien wat het betekent om mens te zijn en hoe moeilijk het is een fatsoenlijk mens te blijven als de omstandigheden onfatsoenlijk worden. Literatuur brengt ons iets dat de psychologie niet vermag, de sociologie niet vermag, de journalistiek niet vermag: het vermogen om in het hoofd van personages te kijken, deelgenoot te worden van hun dilemma's en al doende in hun schoenen te gaan staan. Literatuur helpt ons, ons met anderen te identificeren en ook onszelf te begrijpen.*"

Haar laatste interview bij VPRO boeken was i.t.t. gewoonlijk een solo. Het ging zowel over haar laatste roman *Reddende engel* als over haar schrijverschap en

oeuvre: https://www.vpro.nl/boeken/speel~VPWON_1274173~renate-dorrestein~.html

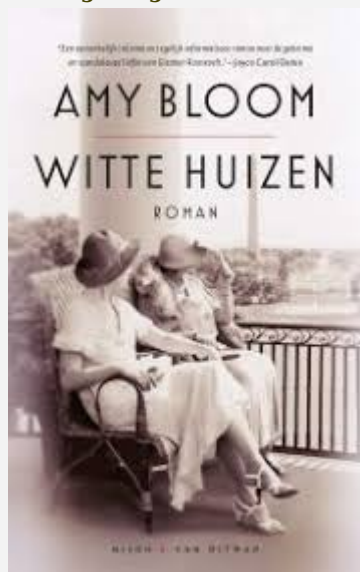

Privacy en de AVG. De een is enthousiast over de nieuwe privacywet, in ieder geval een stap vooruit m.b.t. privacy-bescherming, de ander vertrouwt de goed bedoeld klinkende argumenten niet en/of irriteert zich aan de stroom

verklaringen en politiek correcte mails erover. Wij hebben besloten om een eigen privacy-verklaring op onze website te zetten en zullen er in de komende nieuwsbrief aandacht aan besteden.

Wil je onze nieuwsbrief niet ontvangen en uitgeschreven worden uit ons bestand, laat het weten via info@vrouwenbibliotheek.nl.

Onlangs uitgebrachte titels

- **Witte Huizen** van de Amerikaanse Amy Bloom gaat over een waargebeurd verhaal over de geheime liefde tussen presidentsvrouw Eleanor Roosevelt en een journaliste, een relatie die (i.t.t. eerder vermeld) al eerder aan het licht kwam en is genoemd in deel 1 (1992) van de biografie, die Blanche Wiesen Cook over Eleanor Roosevelt heeft geschreven. De vrouwen komen vanuit heel andere achtergronden en hebben elkaar ontmoet in 1932. Er bloeit een grote passie op, die bestand blijkt tegen de jaren en alle krachten die op hen inwerken.

- **De uitreis** is het eerste boek van Virginia Woolf en is voor het eerst vertaald. Het gaat over een jonge vrouw die op reis gaat naar Zuid-Amerika, "een reis vol ontdekkingen (over zichzelf, anderen en het leven) die tragisch ten einde komt." Het boek wordt omschreven als een reis naar volwassenheid, naar de liefde en de dood", en vermengt satire, zedenschets, Bildungsroman en tragedie. Virginia Woolf stelde vragen als "Wat is eigen

verantwoordelijkheid? Wat is het noodlot? Hoeveel keuzevrijheid heeft een vrouw in de tijd en de maatschappij waarin ze leeft?"

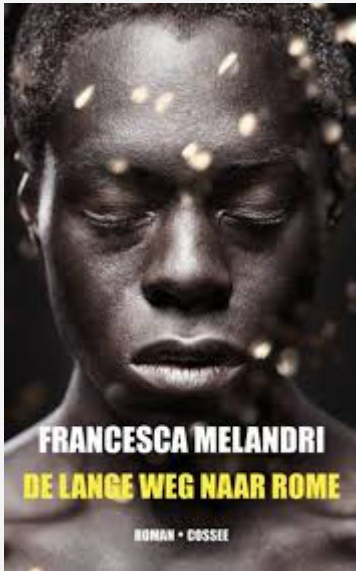
- **Soms is liefde dit** van Daan Borrel draagt de ondertitel *Een brief over lichaam, seks en verlangen*. En dat is precies wat het is. Het brengt een zelfbevragend relaas over verlangens, intimiteit en seksualiteit. Mogen wij elk verlangen onderzoeken en uitleven? En hoe combineren we dat met onze behoefte aan intimiteit? Vrouwen zijn tegenwoordig vrij om hun eigen verlangens te volgen, maar hoe moet dat als ze nooit hebben geleerd hiermee om te gaan? Of zijn mannen er net zo slecht in? En wat creëert verlangens eigenlijk, de geest of het lichaam? Ze richt zich bij het zoeken naar antwoorden tot verlichte denkers, de literatuur, oosterse filosofie, popzangeressen en films, maar ook tot haar eigen lijf en tot de vrouwen die het opgevoed hebben.

- In **In de tuin van het beest** schetst de Frans-Marokkaanse Leila Slimani de intense begeerte beleefd in een vrouwelijk lichaam. Een journaliste, getrouwd met een lieve man

en moeder van een peuter, is wanhopig verslaafd aan seks. Seks om een onbestemd verlangen te sussen, om te ontsnappen aan de banaliteit van het bestaan.

- In *Het toekomstige huis van de levende god* beschrijft de Amerikaanse Louise Erdrich een afschrikwekkende toekomst die onafwendbaar lijkt. De regering laat alle zwangere vrouwen verplicht opnemen omdat a.g.v. een soort regressieve evolutie vrouwen schijnen te bevallen van een primitievere mensensoort. Een zwangere vrouw Hawk probeert te vluchten en haar biologische ouders te vinden in een indianenreservaat. In haar

dagboek vertelt ze haar belevenissen en overpeinzingen aan haar ongeboren kind.

- In Trouw: "Met *De lange weg naar*

Rome voltooit Francesca Melandri haar prachtige trilogie over Italië's verdringingsmechanismen." In dit laatste deel gaat ze via het verhaal van een jonge vluchteling, die aanklopt bij een vrouw van wie hij zegt dat het zijn tante is, in op de koloniale verovering van Ethiopië. Het is een pijnlijk hoofdstuk uit de Italiaanse geschiedenis halverwege de jaren dertig van de vorige eeuw, evenals de koloniale avonturen in Eritrea en Libië.

- Over *De ondraaglijke blankheid van het*

bestaan staat op bol.com: "Een literaire autobiografie van grote klasse, boeiend op elke bladzijde." Het is die van de Zuid-Afrikaanse journaliste Marianne Tham. Ze groeide op met een Portugese analfabete moeder die vluchtte voor de

fascistische dictatuur onder Salazar en een overtuigde Duitse nazi als vader die zijn racisme pas vaarwel zei en totaal omsloeg toen hij twee zwarte kleindochters kreeg. Na een wat armoedige jeugd in Pretoria onder de apartheid, was ze ongeschoold de jongste verslaggeefster bij een kwaliteitskrant, lange tijd lesbisch zonder te weten wat het was en feministe, al was het maar omdat meisjes en vrouwen voortdurend prooi zijn in haar land. "de kracht van dit indringende boek zijn haar stijl, haar humor en uiterst beweeglijke denken, haar eerlijkheid...."

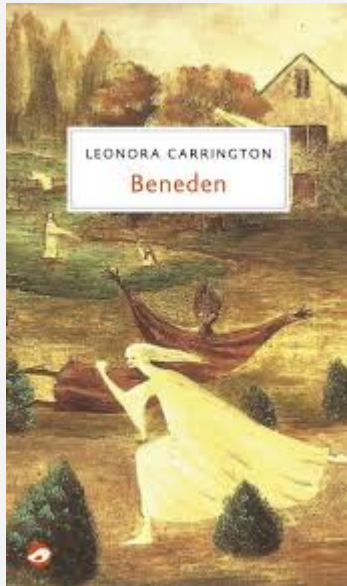

- *De opgejaagden* vande Syrische Dima Wannous speelt

in Damascus. Een jonge vrouw ontmoet een man in de wachtkamer van haar psycholoog. Het is het begin van een intense liefde. Maar dan breekt de oorlog uit. Hij vlucht naar Europa, zij blijft. Ze hoort niets meer van hem tot ze plotseling zijn manuscript ontvangt. Het verhaal lijkt duizelingwekkend veel op haar eigen leven: de relatie met haar moeder, de dood van haar vader die ze onmogelijk kan vergeten, haar jeugd in een verdeeld Syrië en in een gebroken gezin, haar onophoudelijke angst. Het laat haar niet los en ze besluit te onderzoeken wat er is gebeurd met haar land, wie ze is en wat ze is geworden

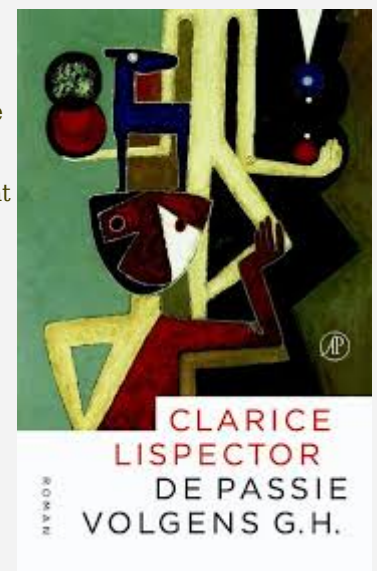

- **Zomerhuis** is de eerste roman van de Noorse schrijfster Vigdis Hjorth die in het Nederlands is vertaald. Het is een van alle glans ontdaan autobiografisch verhaal dat in Noorwegen voor de nodige controverse heeft gezorgd, m.n. vanwege de onaangename familiegeschiedenis die er in verweven zit. Twee zussen erven een zomerhuis op het Noorse eiland Hvaler. Ze hebben jarenlang voor hun ouders gezorgd en de twee huizen onderhouden. Maar er zijn nog twee kinderen, die zich jaren geleden hebben afgekeerd van hun ouders. Tijdens de ontluisterende gesprekken die volgen uit het hernieuwde contact, komt een verhaal naar boven dat heftige emoties losmaakt bij alle vier.

- De novelle **Beneden** van de Engelse *Leonora Carrington* speelt in 1937, toen zij een 19-jarige studente aan de kunstacademie was. Ze was mooi, rebels en onaangepast binnen het aristocratische milieu van haar familie. Tijdens een diner ontmoette ze de kunstenaar Max Ernst. Ze werden verliefd en zij volgde hem naar Parijs. Niet veel later vestigden ze zich in de Provence. In mei 1940 werd Ernst gearresteerd toen het Duitse leger Frankrijk bezette en vastgezet in een kamp, waarop Leonora Carrington psychisch instortte. Zij vluchtte naar Spanje. Daar werd ze gedwongen opgenomen in een psychiatrische inrichting, waar ze niet alleen ten prooi viel aan haar eigen angstaanjagende waanbeelden, maar ook aan de wrede behandeling door haar arts. "Een huiveringwekkend inkijkje in een psychose." (Trouw)

- **De passie volgens G.H.** van de Braziliaanse schrijfster *Clarice Lispector* (1920-1977) is een roman uit 1964 en nu voor het eerst vertaald. Een beeldhouwster, die G.H. heet en in een penthouse woont, wil haar moordaanslag op een kakkerlak in de kamer van de vertrokken dienstbode beschrijven. Dat wordt een helse klus omdat ze haar eigen beschaving zal moeten afleggen teneinde de gruwel weer te geven. Het is een wonderlijke verhaal waarvan de passie uit de titel zowel slaat op verlangen als op het lijdensverhaal van Christus. Een roman van de 'buitencategorie', staat op de Schwob-website.

- **Huis in brand** van *Kamila Shamsie* vertelt het verhaal over een imigrantenfamilie in Europa die uitloopt op een clash tussen maatschappij, familie en geloof. De Pakistaanse schrijfster geeft er een uiterst genuanceerd inkijkje mee in de complexiteit van burgerschap en hoe je je als minderheid moet zien te redden. De eens zo innige band tussen een broer en zijn jongere tweelingzussen wordt sterk op de

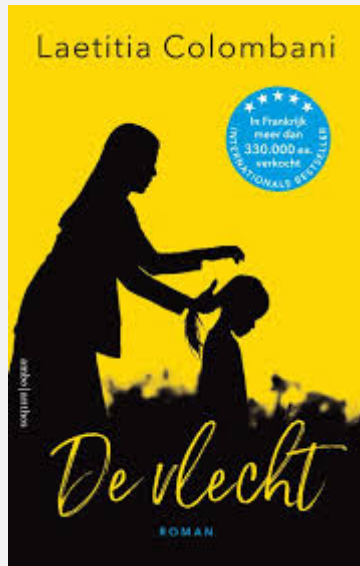
proef getseld als hij besluit om in de voetsporen van hun overleden jihadi-vader te treden.

- **Levenslicht** van de Italiaanse *Silvia Avallone* is een roman waarin de vraag centraal staat wanneer je een goede moeder bent, bekeken vanuit twee verschillende perspectieven: een bevallende 17-jarige vrouw met een moeizaam levensverhaal die bedacht had haar kind na de geboorte af te staan en een 30-jarige vrouw die vooralsnog zonder succes zwanger probeert te worden en om haar huwelijk te redden besloten heeft een kind te adopteren.

- In **Nieuwe maan** van de Amerikaanse *Sarah Crossan* wacht een Joe's broer al tien jaar zijn doodstraf af in een gevangenis in Texas, ver van Joe en de rest van hun disfunctionele gezin. Maar wanneer de executiedatum vastgesteld wordt, is Joe vastbesloten om die laatste weken met zijn oudere broer door te brengen. Zonder geld of back up vertrekt Joe naar de laatste ontmoeting met zijn broer. In korte hoofdstukjes wordt de impact geschetst die een doodstraf heeft

op de achterblijvers.

- **De polyglotte geliefden** van de Zweedse *Lina Wolff* verhaalt over drie mensen en drie soorten onvervulde verlangens. Een 36 jarige vrouw, Ellinor, afkomstig uit een klein dorp, plaatst een contactadvertentie, op zoek naar een 'tedere, maar niet al te tedere man'. Max, een ongelukkige schrijver wil een minnares die hem in alle talen kan toespreken die hij beheerst. Zijn zoektocht voert hem van Stockholm naar Italië, waar hij Lucrezia ontmoet, de kleindochter van een rijke markiezin. Ellinor, Max en Lucrezia hebben meer gemeen dan zij zelf beseffen, o.a. een verloren gewaand manuscript. Het is een originele, prikkelende verkenning van machtsverhoudingen, van de 'male gaze', en van de manipulatieve eigenschappen van de literatuur.

- In **De vlecht** van de Française *Laetitia Colombani* spelen drie vrouwen een rol, van drie continenten, met één verlangen naar vrijheid. Een Indiase behoort tot de onaanraakbaren, gedoemd een mensonwaardig bestaan te leiden. Haar grootste wens is dat haar dochttertje dit lot bespaard blijft en ze doet er alles aan om haar naar school te laten gaan. Op Siciliaanse twintiger die in het pruikenatelier van haar vader werkt en er onverwacht achter komt dat het bedrijf van haar vader op de rand van faillissement balanceert. Een Canadese carrièrevrouw en moeder, ontdekt dat ze ernstig ziek is. Zonder het van elkaar te weten, volgen deze drie sterke vrouwen eenzelfde pad: ze weigeren zich neer te leggen bij hun lot.

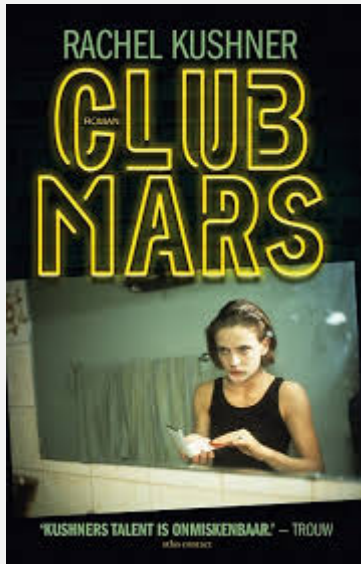
Activiteiten in Utrecht en daarbuiten:

- Van 29 mei t/m 3 juni komt voor de 49e keer een groep internationale dichters naar Rotterdam voor het **Poetry International Festival Rotterdam**. De website vermeldt dat ze "jonger zijn dan ooit en zich mengen met hun gedichten in menig actuele discussie. Of het nu gaat over ecologie en duurzaamheid, racisme, diversiteit en gender, over politiek, waar de waanzin soms regeert, of over maatschappij-ontwrichtend geweld. ... samen vormen ze zes dagen de Vrijstaat Poëzie". Te zien en horen zullen zijn o.a. de Amerikaanse Patricia Lockwood, de Spaanse Sonia Bueno, De Mexicaanse Dolores Dorantes, de Russische Maria Stepanova en uit Nederland: Lies van Gasse, Myrte Leffring, Ester Naomi Perquin.

Meer info: https://www.poetryinternationalweb.net/pi/pif3/festival/current_festival/nl

- Op zondag 3 juni vindt in de Dichterswijk van Utrecht een nieuw festival plaats, **Festival Dichterbij**, bedoeld om kunst en muziek dichterbij te brengen. Gepresenteerd wordt een combinatie van muziek, kunst, poëzie en foodtrucks, optredens en workshops, op straat of in huiskamers, en gratis toegankelijk. Optredens komen van o.a. zangeres Joyce Deijnen en haar band Camilla Blue, violiste Merel Vercammen

Meer info: <https://www.festivaldichterbij.nl>

– Op 4 juni gaat schrijfster **Rachel Kushner** bij SLAA in gesprek over haar nieuwste roman **Club Mars**, een roman over het Amerikaanse gevangenisstelsel. Een 28-jarige vrouw is onlangs veroordeeld tot tweemaal levenslang plus nog meer in een maximaal beveiligde gevangenis in Noord-Californië. De misdaad waarvoor ze is veroordeeld, wordt langzaam onthuld door middel van flashbacks die het onoverzichtelijke web van haar omstandigheden bloot leggen. Het interview wordt afgewisseld met theater door actrice Cené Hale (Chicago)

Meer info: <http://slaa.nl/programma/rachel-kushner/> en in een mooie recensie in de Volkskrant

– Vanaf 7 juni is de film **The bookshop** te zien in de Nederlandse bioscopen. Het is de verfilming van **De boekhandel**, dat Penelope Fitzgerald in 1978 schreef en in 2015 voor het eerst werd vertaald in het

Nederlands. De verfilming is gemaakt door de Spaanse

regisseuse Isabel Coixet en won op de Frankfurter Buchmesse de prijs voor Beste Boekverfilming van het Jaar. Het gaat over een weduwe die besluit haar leven weer op te pakken door een boekwinkel te openen. Ze is een krachtige vrouw die haar dromen najaagt, maar eind jaren 50 doet haar winkel meer stof opwaaien dan verwacht.

Speellijst: <http://www.uitgeverijkarmijn.nl/895-2/>

– **The Death of Melanie Bonajo** is het eerste museale retrospectief van video-installaties van de Nederlandse kunstenaar **Melanie Bonajo** (Heerlen, 1978). De tentoonstelling in

het Bonnefantenmuseum (t/m 28 oktober in Maastricht), die is samengesteld in samenwerking met de kunstenaar biedt de bezoeker niet alleen reflectie op het werk zelf, maar ook op de betekenis ervan in onze moderne, kapitalistische samenleving. De apocalyptische titel klinkt misschien dramatisch, maar in het licht van bezinning over onze wereld, moet je sterven om herboren te worden. De tentoonstelling is in veel opzichten een indringende ervaring omdat de installaties en de route door de tentoonstelling alle zintuigen aanspreken, waarvoor je het best ruim de tijd kunt nemen.

Meer info: https://www.bonnefanten.nl/nl/tentoonstellingen/programma_2018/melanie_bonajo

Bibliotheeknieuws:

Zoals in de vorige nieuwsbrief al aangekondigd gaat Jonna per 1 juni stoppen als vrijwilligster. Er is helaas nog geen opvolgster voor werkzaamheden die zij verrichtte. Dat is als eerste voor webmaster. **We hebben dringend een nieuw webmaster nodig**, of 2 mensen die het samen willen doen en de taken verdelen. Bijvoorbeeld één iemand die het technische deel voor zijn/haar rekening neemt, één iemand voor m.n. de catalogus. Wie heeft belangstelling om een van deze werkzaamheden te gaan doen of er meer over wil weten, ik hoor het graag (info@vrouwenbibliotheek.nl). Er zal met enige regelmaat overleg zijn over de lopende zaken.

Nieuwe boeken in de bibliotheek:

De dochter van Stalin van Rosemary Sullivan, *De antwoorden* van Catherine Lacey, *De avond is ongemak* van Marieke Lucas Rijneveld, *Zondagkind* van Judith Visser

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/08/ons-soort-mensen-door-juli-zeh/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/20/lieve-ijewe-of-een-feministisch-manifest-in-vijftien-voorstellen-door-chimamanda-ngozi-adichie/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/23/het-oude-land-door-dorte-hansen/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/25/verdere-bijzonderheden-door-rozalie-hirs/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2018/05/28/het-begin-van-de-lente-door-penelope-fitzgerald/>

De leenbijdrage voor 2018 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v. naam en '*leenbijdrage 2018*'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website. Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 29 mei 2018